

Abdijpreek 6 zo. 23 oktober 2016r 30-e zo dh. Jr. C

Op. Woord. Broeders en Zusters, welkom in deze Eucharistieviering. Er wordt wel gezegd: zelfkennis is de beste kennis. Wanneer je dit ontdekt kom je er ook achter dat de hoogste kennis die van God is waartoe Hij ons uitnodigt en verheft door middel van het gebed. In en door de kracht van de H. Geest. Maar, hoe, waar, wanneer kun je bidden; ben je 'deskundig' of 'gevorderd' of blijf je ergens altijd 'beginner'? Of alle drie tegelijk? Echt gebed is altijd eenvoudig; staat in de kinderschoenen wil het waarachtig zijn. Dan leren we onszelf kennen. Verheffen we dan niet onszelf – zoals de farizeeër- maar vragen we om ontferming – zoals de tollenaar- om door deze kennis gelouterd God te danken in deze Eucharistie.

Broeders en Zusters het openingsgebed vandaag is een parel van een tekst. We hebben gebeden,: "geef ons de moed te bekennen dat wij zondaars zijn". Volgens mij vat dit al het hele evangelie samen. Dat wij namelijk verlore zondaars zijn. Het gaat verder: 'verlos ons van de hoogmoed die we in ons eigen hart ervaren'. Pijnlijk, confronterend maar o zo waar. Want onze zelfverheffing belemmert ons in onszelf en in ons gebed. Eerlijke zelfkennis kunnen of durven we blijkbaar niet aan.

Het vaker horen van hetzelfde stukje evangelie, deze parabel, of al te 'bekende' passages brengen voor ons het risico met zich mee van: 'o ja, dat ken ik al'. En dan wordt er verder niet op in gegaan of dieper bij stil gestaan. Die farizeeër en tollenaar kunnen we wel uittekenen... Maar ook die houding klopt niet want dan beperken we God en onszelf. Het zijn dan onze denkbeelden en voorstellingen die de overhand krijgen – waar wij ons in herkennen - en geven God geen ruimte meer.

De eerste en tweede lezing helpen ons een duidelijker en eerlijker beeld te vormen tot Wie we ons richten en hoe ons gebed dient te zijn. Het is altijd het gebed van een arme.. God laat zich niet manipuleren, imponeren, chanteren of naar de mond praten. Hij is een Rechter die recht spreekt, recht doet. (1-e lez.) Daarom is Paulus' geestelijk testament zo mooi. Alles wat hij doet, heeft gedaan geeft hij aan God de Heer terug. Hij dankt Hem alles – geeft Hem alles tot zijn leven toe. (2-e lez.)

In het evangelie lijkt direct de inleiding me al erg belangrijk. Het lijkt een detail maar is m.i. bepalend om de bril, de focus van de evangelist Lucas te duiden waarmee hij Jezus' woorden en boodschap weergeeft. Namelijk: 'dat sommigen overtuigd van eigen gerechtigheid de anderen minachten'. Weet u waar het evangelie van de verloren zoon mee begint: 'de farizeeën en schriftgeleerden morden over het feit dat tollenaars en zondaars van allerlei slag naar Jezus 'luisterden. Precies ! Het is dezelfde aanleiding. Tegenstellingen verscherpen Jezus' blikveld om Gods grenzeloze barmhartigheid te verspreiden en dat is voor betweterige farizeeërs onverdragelijk.

Een farizeeër (lett. Afgezonderden) is in alles het tegenovergestelde van een tollenaar. Toch gaan ze allebei op naar de tempel om te bidden. Jezus schildert meesterlijk het verschil in houding, woorden, betekenis en waarde van hun gebed. Daar ging het om. De statige farizeeër valt van zijn verhoog want hij heeft het 4 x ! over zichzelf; dat God dankbaar om hem moet zijn om wat hij allemaal doet . Hij prijst zich de hemel in want het is toch wel moeilijk om bescheiden te blijven voor in de tempel (kerk !) op zijn vaste plaats... zelfs al 'klopt' zijn opsomming, klopt hij zichzelf op

de borst de man is kil en liefdeloos en daarom verdampt zijn gebed als waardeloos. Een egoïstische litanie van hoogmoed die anderen oordeelt, veroordeelt.

De tollenaar kent zichzelf. Zijn bescheidenheid en nederigheid is echt tot in heel zijn houding en hij slaat zichzelf op de borst. Hij weet dat hij God alleen zijn tekorten en leegte kan bieden. Zijn open handen en gebroken hart. Heer wees mij zondaar genadig. Dat is alles en dat Jezusgebed is genoeg.

Echt bidden is daarom : je onmacht erkennen ! Ik kan het niet en dat is nu net het startpunt. Je tekort is je winst als je het eenvoudig in je gebedsrelatie neerlegt en zo inbrengt. Het is niet iets wat wij 'presteren 'of 'bedenken 'of 'verdienen '.. het is iets waar God iets mee kan als wij onze zwakheid tonen en uitspreken. Zoals de goede moordenaar: Jezus denk aan mij als U in uw koninkrijk gekomen bent.. en hij ontvangt het paradijs..

Is dat moeilijk ? Hij maakt ons rechtvaardig. Van de Heer gaat het initiatief uit want uiteindelijk komt het van Hem . Komt alles Hem toe. Gods' liefde en barmhartigheid sluit geen mens uit maar ieder – die wil – in. Alleen Gods liefde en barmhartigheid is in staat onze hoogmoed tot in ons gebed weg te nemen.

Wie we ook zijn- en als we eerlijk zijn zijn we zowel farizeeër als tollenaar; oudste en jongste zoon, goede en kwade moordenaar.. - we mogen ons altijd dankbaar richten tot God onze Rechter die tegelijk een Vader is. Hij leert ons vruchtbare zelfkennis. Hij maakt ons gelukkig – verhoort ons gebed. Op Hem mag je altijd vertrouwen. Amen.